

Wetgeving en sociaal vervoer door vrijwilligers

Is er wetgeving over sociaal vervoer door vrijwilligers?

De regels voor het vervoeren van personen zijn opgenomen in de Wet Personenvervoer 2000. Deze wet gaat naast de taxi ook over reizen per trein, bus, metro, vliegtuig en boot. Daarnaast worden in deze wet regels gesteld aan tarifiering en geeft de wet aan welke kwaliteitseisen de vervoerder moet voldoen. Door deze wet is het verboden om zonder vergunning tegen betaling personen te vervoeren.

Hierop wordt een uitzondering gemaakt voor het vervoer door vrijwilligers. Wanneer de vergoeding voor het vervoer beneden de gestelde grensbedragen blijft, zijn vrijwilligers van de Wet personenvervoer uitgezonderd. Ze hoeven dan geen taxivergunning of chauffeurspas aan te vragen.

De volledige actuele wettekst Wet personenvervoer 2000 is te vinden op:
http://wetten.overheid.nl/BWBR0011470/geldigheidsdatum_18-10-2015#Opschrift

Het voor de Stichting Vrijwilligersvervoer voor minder-mobielen en haar vrijwilligers relevante artikel is:

Artikel 2 punt 5.

De wet is niet van toepassing op vervoer van personen per auto, anders dan openbaar vervoer, indien de som van de betalingen voor dat vervoer de kosten van de auto en eventuele bijkomende kosten voor dat vervoer niet te boven gaat, tenzij vorenstaande wordt verricht in de uitoefening van een beroep of bedrijf. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de kosten van de auto en eventuele bijkomende kosten.

Grensbedragen

De hoogte van de grensbedragen is in een ministeriële regeling vastgelegd. Het bedrag mag niet hoger zijn dan de daadwerkelijke kosten van de auto en eventuele bijkomende kosten. Voor de daadwerkelijke kosten kan worden meegerekend de kosten voor brandstof, afschrijving, verzekering, motorrijtuigenbelasting en onderhouds- en reparatiekosten. In de staten van de ANWB kan per merk, type en bouwjaar van auto worden nagezocht hoeveel deze kosten bedragen per kilometer.

Bij de berekening van de bijkomende kosten wordt onderscheid gemaakt tussen een vrijwilligersorganisatie en een individuele vrijwilliger. In de ministeriële regeling worden als bijkomende kosten zowel de kosten voor de administratie van de vrijwilligersorganisatie als de vrijwilligersvergoeding genoemd.

Vrijwilligers en organisaties mogen deze vergoedingen in rekening brengen, echter tot bepaalde maxima per jaar.

Ingaande 1-7-2016 is bepaald dat de vrijwilligersvergoedingen gelijk moet worden gesteld aan de belastingvrije (forfaitaire) onkostenvergoeding voor vrijwilligers. Dat bedrag bedraagt 1.500,- per jaar. Het maximale bedrag voor organisaties is niet (meer) gemaximeerd.

Zie ook: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0011900/2016-07-01>
(Regeling onkostenvergoedingen vrijwilligers personenvervoer per auto).

Vrijwillige vervoersdiensten

Het aantal vrijwilligers dat met de eigen auto mensen vervoeren die niet zelfstandig kunnen reizen, groeit. Door bezuinigingen op de taxivergoeding zijn mensen die niet zelfstandig met het openbaar vervoer kunnen reizen in toenemende mate aangewezen op de diensten van bureaus, vrienden en kennissen waarmee ze kunnen meerijden. Daarnaast worden door welzijnsstichtingen, vrijwilligerssteunpunten of vanuit vrijwilligersinitiatieven vervoersdiensten opgericht die tegen een onkostenvergoeding en eventueel bijkomende kosten mensen vervoeren. In verschillende dorpen en steden is een dergelijke vrijwillige vervoersdienst opgericht. Ook hiervoor geldt dat zolang de vrijwilliger of de vervoersdienst geen vergoeding vraagt die boven het toegestane bedrag uitkomt, de Wet Personenvervoer niet van toepassing is en een ondernemers- en/of taxivergunning en chauffeurspas niet nodig zijn.

Gehuurde busjes

Door organisaties wordt nogal eens gebruik gemaakt van gehuurde busjes voor een dagje uit of een vakantie. In het verleden heeft deze laatste vorm van personenvervoer tot onduidelijkheid geleid. De reden hiervoor is dat de kosten voor het vervoer niet hoofdelijk worden gedeeld. Vaak zijn ze onderdeel van een totaal bedrag van een dagje uit waarbij alleen de deelnemers en niet de vrijwilligers betalen voor het vervoer. Hiermee is er dus feitelijk sprake van betaald vervoer en valt deze vorm van reizen onder de Wet Personenvervoer, omdat de bijkomende kosten hoger zijn dan is toegestaan.

Een chauffeurspas voor vrijwilligers is niet nodig wanneer helder is welk deel van de kosten voor het vervoer zijn en dat het vervoer zelf slechts een nevenactiviteit is zonder commerciële doelstellingen en geen grote verstoring op de vervoersmarkt veroorzaakt. Dit betekent dat wanneer vrijwilligers die een dagje uitgaan naar een pretpark met mensen die niet zelfstandig kunnen reizen geen chauffeurspas nodig hebben wanneer de deelnemers zelf de kosten van het vervoer betalen. Dit kan ook de huur zijn van een busje. Het wordt anders als de deelnemers een totaal prijs betalen voor het dagje uit, waarin naast de toegangskosten, de kosten voor eten en drinken en de kosten voor het vervoer nog een extra bedrag wordt gerekend om de vrijwilligersorganisatie in stand te houden. In dit laatste geval gelden de grensbedragen zoals eerder toegelicht.

Wanneer de inkomsten daarbovenuit komen, valt het personenvervoer onder de wet en moet de organisatie een vergunning aanvragen en moeten de vrijwilligers beschikken over de chauffeurspas. In de regelgeving zijn uitzonderingen gemaakt voor vervoer voor aangepaste vakanties van mensen met een beperking. Bij deze vakantiereizen staat de begeleiding en zorg van deze mensen voorop. Het vervoer is bedoeld om de deelnemers naar hun vakantiebestemming te brengen en van hieruit andere activiteiten te ondernemen. Dit vervoer van mensen met een handicap maakt vaak onderdeel uit van een breder dienstenaanbod, namelijk de vakantiereis. Daarom is deze vorm van vervoer uitgezonderd van de Wet Personenvervoer.

Eigen busjes

Instellingen kunnen beschikken over een eigen busje. Dit komt voor in de zorg, het onderwijs en de kinderopvang. Aan deze instellingen wordt niet apart betaald

voor het vervoer. Het vervoer is onderdeel van een breder dienstenaanbod. Ook hiervoor is in de wet een uitzondering gemaakt. Wanneer voor eigen rekening en eigen risico van de instelling wordt gereden, is de wet niet van toepassing.

Verzekering en aansprakelijkheid

De vrijstelling van de wet staat los van de verzekering en aansprakelijkheid. Ook wanneer het vervoer niet onder de Wet personenvervoer valt, zullen vrijwilligers en voertuig goed moeten zijn verzekerd. De eerstverantwoordelijke hiervoor is de vrijwilliger zelf. Bij het gebruik van een eigen auto moet daarvoor een inzittendenverzekering zijn afgesloten. Datzelfde geldt ook voor eigen busjes van instellingen of gehuurde busjes. Voor vervoersdiensten en andere vrijwilligersorganisaties is het van belang om na te gaan of de vrijwilliger een inzittendenverzekering heeft afgesloten. Primair is de vrijwilliger hiervoor verantwoordelijk, maar omdat de persoon die een beroep doet op het vrijwilligersvervoer afspraken maakt met de organisatie kan deze daarvoor aansprakelijk worden gesteld. Een belangrijke reden voor organisaties om na te vragen of een inzittendenverzekering is afgesloten.

Bron: Vakwerk, Tijdschrift voor Vrijwilligers 2012/4